

Секція 1. Сучасні тенденції розвитку підприємств харчової промисловості

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Т. Л. Керанчук , к. екон. наук

Національний університет харчових технологій

На сучасному етапі розвиток українського ринку молока та молочної продукції характеризується наявністю наступних тенденцій:

1. Має місце традиційна для осені тенденція скорочення обсягів пропозиції сирого молока. Вона пояснюється закінченням сезону випасу худоби. Так, в січні – вересні 2015 року в порівнянні з аналогічним періодом 2014 року спостерігалось скорочення виробництва молока на 383,5 тис. тонн або на 4,4% (див.таблицю 1), [1]. При чому зменшення виробництва було обумовлено скороченням виробництва молока саме господарствами населення (на 5,8%). Фермерські господарства ж, навпаки змогли забезпечити зростання виробництва на 0,5%.

Таблиця 1

Виробництво молока в Україні в січні –вересні 2015р.

Показники	Всі категорії господарств			С/г підприємства			Господарства населення		
	2014	2015	Темп зміни, %	2014	2015	Темп зміни, %	2014	2015	Темп зміни, %
Виробництво молока, тис. тонн	8788,3	8404,8	95,6	2052,5	2062,3	100,5	6735,8	6342,5	94,2
Надходження молока на молокопереробні підприємства, тис. тонн	3643,8	3334,4	91,4	1859,1	1862,9	100,2	1412,6	1108,6	78,5

Це стало причиною структурних змін у виробництві молока: на долю сільськогосподарських підприємств в 2015 році припадало 24,5%, що на 1,2 більше ніж в в 2014 році.

2. Відповідно скорочення виробництва сирого молока стало причиною зменшення обсягів його поставок на молокопереробні підприємства. Обсяг надходження сирого молока скоротився на 8,6% в січні –вересні 2015 року порівняно з цим же періодом 2014 року.
3. Скорочення пропозиції молока, а також загальна тенденція зростання світових цін на молоко та молокопродукти обумовили подорожчання сировини на молочному ринку України. Так, середня закупівельна ціна на молоко вищого гатунку та екстра – класу від сільськогосподарських підприємств коливалась в межах від 5,10-5,55 (середньозважена ціна на 20.10.15 р. 5,28грн./кг), молоко 1 гатунку від 4,85-5,35 (середньозважена ціна -4,92 грн./кг), [2]. Молоко від господарств населення традиційно закуповувалось за нижчими цінами: від 2,85 до 3,20 грн./кг.
4. Підвищення закупівельних цін на молоко, в свою чергу, стало причиною зростання оптово-відпускних та роздрібних цін на основні молокопродукти, (див. таблицю 2), [3,4]. Така ситуація може вплинути на скорочення обсягів продажу цільномолочної продукції, по якій поки що спостерігалася позитивна тенденція щодо зростання обсягів реалізації.

Таблиця 2

Оптово-відпускні та роздрібні ціни на молокопродукти на 09.10.2015р.

Найменування	Оптово-відпускна ціна, грн/кг	09.10.2015 до 21.08.2015р.,%	Роздрібна ціна, грн/кг	09.10.2015 до 21.08.2015р.,%
Молоко	7,92	+0,6	10,16	+1,5
Масло вершкове	60,70	+2,0	73,22	+0,7
Сир кисломолочний (9%)	37,05	+0,5	38,95	+0,8
Сметана (20%)	21,07	-12,2	29,68	+1,4

5. Що ж стосується зовнішнього ринку, то тут слід відзначити наявність тенденцій, які можуть змінити структуру експорту цільномолочної

продукції: зокрема, загальний експорт продукції скоротився на 1,7 тис. тонн. Основними причинами стали:

- по –перше, обмеження щодо ввезення молочної продукції в Крим (обсяг поставок в цьому напрямку скоротився майже в три рази і становив 33%);
- по-друге, перспективи поставок продукції в Китай, які начебто намічались у вересні 2015 року, так і залишились в планах, оскільки не оформлена відповідна дозвільна документація. І крім того, рівень цін на молочну продукцію є занадто високим, тому мова може йти тільки про поставки сироватки, які ймовірно очікується здійснювати з початку листопада 2015р.

Таким чином, основним напрямком експорту цільномолочної продукції залишається поки що Молдова (44%). Але в перспективі є можливість переорієнтації експорту в республіку Казахстан, оскільки наприклад ДП «Лакталіс -Україна» отримало дозвіл на такі поставки.

Література

1. Ринок молока. Інформаційно-аналітичний бюлетень № 211-10-15 15 жовтня 2015р. [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.infagro.com.ua/>.
2. Закупівельні ціни на молоко. [Електронний ресурс] / Інформаційно-аналітичний портал про молоко та молочне скотарство.- Режим доступу: <http://www.milkua.info/uk/dairyproducts/2014-08-19/>
3. Оптово-відпускні ціни на молоко та молочну продукцію в Україні. [Електронний ресурс] / Інформаційно-аналітичний портал про молоко та молочне скотарство.- Режим доступу: <http://www.milkua.info/uk/dairyproducts/>.
4. Матеріали офіційного сайту Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]: Мінагрополітики та продовольства України. .- Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/14887>